

HAMSUN - NYTT

Knut Hamsuns verk, og virkningen i inn- og utland

Nr. 3/2007, oktober 2007, 19. årgang

Knut Hamsunggate i Stokmarknes. Veier og gater med Knut Hamsuns navn finnes også i Bodo, Hamarøy, Kongsberg, Mo, Narvik, Raufoss og Trondheim. Foto: Hedvig Rasmussen

KNUT HAMSUNS Plass I OSLO ?

Hamsun-Selskapets informasjonsblad

utgitt av Kompetansesenteret ved Knut Hamsun videregående skole, Hamarøy

Redaktøren har ordet

Det er blitt et faktum at Norge som nasjon, med statlig, fylkeskommunal og kommunal deltakelse og finansiering, skal markere Hamsuns 150-års-jubileum i 2009. Dette viser at en mangeårig innsats fra ulike aktører, ikke minst fra Hamsun-Selskapet, har nyttet.

Den norske diskusjon rundt Hamsun har fremdeles lett for å bli følelsesladet. Grunnen er ofte et valg av lette løsninger som ignorerer en del av problemet. Debatten rundt en Knut Hamsun Plass er det nyeste bevis. Noen fortrekker å bare snakke om den store litteraten, krigen er jo over. Andre mener det viktigste i sammenheng med Hamsun er hans veivalg under krigsårene; derfor kan han ikke få en plass oppkalt etter seg, uansett hvor stor betydning han har for litteraturen. Ebba Haslund foreslo til og med en "Benoni og Rosa Plass" for å ære bøkene uten å måtte nevne Hamsun.

Alt dette viser hvor fristende det er å lukke øynene for historien slik den er. Gåten som vi egentlig må løse, ligger ikke i Hamsun, men i oss selv. Hamsuns liv og verk utgjør et terreng som ligger der uforandret siden hans død i 1952, og vi må greie å tegne et korrekt kart, med alle fjelltopper og daler. Når vi innser at så mye forskjellig kan være del av det samme menneske, blir vi kanskje redd, men vi må ikke derfor gå løs på å forandre landskapet.

Nordmennenes forhold til den store og omstridte dikteren 60 år etter rettsaken i Grimstad har ikke bare nasjonale dimensjoner, like så lite som Hamsuns forfatterskap har det. Den internasjonale pressen kommer til å følge med under jubileet. Vanskelige oppgjør mellom kunstens verdi og politikken forkastelighet er av generell interesse og et velkjent fenomen også i andre land. Det kan være til hjelp å vite at andre nasjoner ha vært innom lignende problemer.

Nasjonalbibliotekar Vigdis Moe Skarstein har sagt det helt tydelig: "Utgangspunktet for jubileet er Hamsuns forfatterskap, men også hans politiske holdninger og nazisynspunkter skal frem. Hele mennesket Knut Hamsun vil bli belyst." (*Aftenposten Morgen*, 14.09.07). Jeg mener det er riktig å ha et perspektiv på 360 grader for jubileet i 2009. Vi må inkludere kunst, politikk, vitenskap, Hamsun som menneske – og fremfor alt oss selv.

Elke Kriehn

Redaktør Hamsun-Nytt

Kompetansesenter v/ Knut Hamsun vgs/Joarkkaskåvllå

TITTEL

Hamsunplass i Oslo?

Hamsun-Selskapet og Gyldendal Forlag ønsker å kalle opp "plata" ved Oslo Sentralstasjon etter Knut Hamsun. Leder av Hamsun-Selskapets lokallag i Oslo, Christian Schlüter, prosjektleder av Hamsunsenteret Nina Frang Høyum, Hamsun-biograf Lars Frode Larsen og Gyldendalforlegger Geir Mørk har sammen signert et brev til Oslo kommune.

Vil ha Hamsunplass og skrev brev sammen med Nina Frang Høyum og Hamsunforsker Lars Frode Larsen: Christian Schlüter, leder av Hamsun-Selskapets lokallavdeling i Oslo

De mener at Hamsun bør hedres med en plass i Oslo. Flere politikere fra SV, Venstre og KRF i Oslo har gitt sin støtte til forslaget skjønt ikke alle vil uttale seg om hvor plassen bør ligge. Også skuespiller Sven Nordin og forfatterne Vigdis Hjorth og Jan Kjærstad har uttalt seg positivt til forlaget, mens Kåre Willoch og Ebba Haslund er imot det. Haslund mener, det er bedre å kalle opp en

plass etter Hamsuns romaner, f. eks. "Benoni og Rosa Plass", noe som Ingar Sletten Kolloen synes er "en avsporing".

Den 17.10.07 skriver Hans Fredrik Dahl i *Dagbladet*: "Alle er klar over at Knut Hamsuns Plass må komme. Det er bare et tidsspørsmål før den store dikter får sitt navn på hovedstadens kart når så mange små og ubetydelige for lengst er plassert i gatenavnenes æresrekke. (...) Hamsun utgis, leses, debatteres og biografes på ny og på ny. Han er til stede som ingen andre av klassikerne i Norge – det måtte da være Ibsen. (...) I virkeligheten har det offentlige Norge alt stemt over saken. Hamsun er for sin diktning tatt tilbake av folket."

Psykologspesialist Christian Schlüter, styremedlem i Hamsun-Selskapet, mener at det er på tide at det norske samfunnet begynner med en bearbeidelse av den splittelsen som preger Hamsun-debatten. "I Norges forhold til Knut Hamsun viser splittelsen seg ved at en stadig har forsøkt å skille forfatteren fra mannen, som om dette var mulig," skriver han i *Dagbladet* (21.10.07). Det psykologiske begrepet splittelse beskriver en reaksjon som kan oppstå "når noe blir følelsesmessig så ubehagelig, at det truer vårt selvbilde eller likevekt, slik at det må deles opp i deler som ikke har noe med hverandre å gjøre. En slik løsning kan være besnærende nok, for å unngå ubehaget, men prisen er høy. Problemer blir ikke løst, bare

utsatt." Schlüter mener at "i stedet for å stille spørsmålet om hvorfor Knut Hamsun kunne gjøre noe slikt, bør en kanskje snu spørsmålet og spørre seg om hva som holder eget hat, hevnløst og uforsonlighet i live."

JUBILEUM 2009

Bildet ble tatt i Nasjonalbiblioteket den 13.09.07 da jubileet ble presentert for pressen. Fra v.: Bård Hanem, kultursjef i Lom kommune, stand-in for ordfører Simen Bjørgen, videre direktør Marit Vestlie, Nasjonalbiblioteket, ordfører Jan F. Sandnes, Hamarøy, nasjonalbibliotekar Vigdis Moe Skarstein, ordfører Svein Harberg, Grimstad kommune, Ola Veigaard fra Hamsun-Selskapet og ytterst t.h. prosjektleder Knut Listerud, Nasjonalbiblioteket.

På en spesiell nettside kommer Nasjonalbiblioteket til å legge ut oppdatert informasjon om arbeidet med Hamsun-året 2009 samt opprette en arrangementskalender (www.nb.no/hamsun). Etter hvert skal det også opprettes et eget nettsted for Hamsun-året 2009 som vil ta over disse sidenes funksjon.

Kultur- og kirke departementet ønsker at 150-års jubileet for Knut Hamsuns fødsel skal markeres på en måte som er verdig Hamsuns nasjon-

ale og internasjonale anerkjennelse som forfatter, og har gitt Nasjonalbiblioteket ansvaret for den offisielle markeringen. I september 2007 ble pressen informert om planleggingen. Da hadde det allerede kommet spørsmål fra Riga, St. Petersburg og New York om hvordan Norge vil markere Hamsunåret.

Det legges opp til at både lokalsamfunn og relevante fagmiljøer selv skal bidra til at Hamsun-jubileet blir feiret. Til å utforme en nasjonal satsing har Nasjonalbiblioteket i samråd med Hamsun-kommunene Hamarøy, Grimstad og Lom opprettet et prosjektforum (Hamsun 2009) som i tillegg til representanter fra de respektive kommuner består av en representant oppnevnt av Hamsun-Selskapet, en representant med erfaring fra tidligere forfattermarkeringer og en representant fra forskningsmiljøene. Hovedfokuset vil være på Hamsuns litterære produksjoner og hans posisjon som forfatter og samfunnsfaktor.

Markeringene knyttes hver for seg temamessig opp mot en av Hamsuns romaner. Tidsplan for de 4 nasjonale markeringene er:

- **Oslo:** februar (Sult)
- **Hamarøy:** august (Landstrykere)
- **Lom:** august (Markens Grøde)
- **Grimstad:** september (På gjengrodde stier)

Verken Nasjonalbiblioteket eller Hamsun 2009 er bevilgningsinstans. Prosjekter utenom Hamsun 2009s eget initiativ må derfor søke midler på egen hånd. Kontakt: Prosjektleder Knut Listerud knut.listerud@nb.no/ tlf. 23 27 60 94 eller prosjektmedarbeider Marte-Kine Sandengen på marte-kine.sandengen@nb.no/ tlf. 23 27 60 60.

Jubileum i St. Petersburg: Nordland fylkeskommune vil ha en storstilt markering av Hamsun-jubileet 2009 i St. Petersburg. Invitasjonen ble overrakt Leningrads guvernør Valerij Serdjukov under feiringen av 20 år med samarbeid Nordland-Leningrad den 27.09.07.

TROMSØ

Vellykket Hamsun-konferanse ved Universitetet i Tromsø

I dagene 20.-21. september, i strålende høstvær, ble Den 4. internasjonale Hamsun-konferanse arrangert ved Universitetet i Tromsø (UiT). Det er fjerde gang UiT arrangerer en internasjonal Hamsun-konferanse, den første ble avholdt i 1995, den andre i 1999 og den tredje i 2003. Konferanse-foredragene er utgitt i artikkel-samlingene Hamsun i Tromsø I, II og III. Også årets konferanse vil bli dokumentert i bok-

Hamsun-Selskapets styreleder Even Arntzen er fornøyd med gjennomføringen av den 4. Internasjonale Hamsunkonferansen ved Universitetet i Tromsø.

form, med en utgivelse i Hamsun-Selskapets skriftserie en gang på nyåret 2008 (Hamsun i Tromsø IV).

Først ut på torsdagen var prosjektleder Knut Listerud fra Nasjonalbiblioteket, som informerte om planene for Hamsun-jubileet i 2009. Deretter fulgte Nils Magne Knutsen opp med foredraget *Knut Hamsun i en nordnorsk kontekst*.

Deretter gikk det slag i slag: Lars Frode Larsen (Gyldendal) informerte om Nye Hamsuns samlede, som totalt skal inneholde 27 bind. Nina F. Høyum (Hamsunsenteret) reflekterte rundt de mange utfordringer som er knyttet til det å skulle formidle Hamsuns liv og forfatterskap, Tomas Fechner-Smarsly fra Universitetet i Krakow holdt et innsiktsfullt og morsomt foredrag med tittelen *Sko: Verk. Om tøyets (u-)pålitelighet i Knut Hamsuns På gjengrodde stier og Heideggers Der Ursprung des Kunstwerks*.

Olga Zhgenti (Universitetet i Tbilisi, Georgia) så på Hamsun i et perspektiv av georgisk modernisme, da med særlig fokus på skuespillet *Livet ivold*. Zhgenti viste også sin Hamsun-film, dokumentaren *Knut Hamsun's Caucasian Mysteries*.

Torsdagsøkten ble rundet av med Linda Hamrin Nesby (UiT) sitt foredrag om *Landstrykere og pikaresken*, før alle foredragsholdere satte kursen for middag på Nils Magne Knutsens hytte på Svavaren utenfor Tromsø, der forøvrig nordlyset viste seg fra sin aller mest spektakulære side denne kvelden.

Fredagsøkten ble innledet med Henning Howlid Wærps (UiT) foredrag om *Mysterier* og symbolismen, fulgt opp av Martin Humpal (Karlsuniversitetet, Praha) betraktninger rundt *Mysterier* som antiroman.

Så var det duket for den svenske Hamsun-biografen Sigrid Combüchen, som reflekterte over det å skrive dikterbiografier. Deretter fulgte Hanna Eglinger (Universitetet i München) med foredraget "*Egentlig var det hele begyndt uten Begyndelse*". *Landnåm som begynnelseskonsept i Markens Grøde*.

Even Arntzen (UiT) tok for seg de mange filmatiseringer som er gjort av Hamsuns romaner, og viste i den anledning en rekke filmsnutter for den internasjonale forsamlingen.

Den strengt faglige del av konferansen ble avsluttet med Michael Schmidts (UiT) *Bilde og tekst: Oskar Kokoschkas Pan-illustrasjoner*, før alle forelesere og tilhørere gikk til gratis avslutningsmiddag på Humanistisk fakultet. Kort sagt: en kveld med stor stemning og spirituelle taler på løpende bånd!

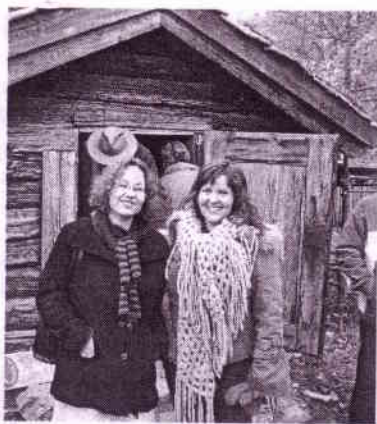
Fornøyde konferansedeltakere på hyttetur

I det hele og store: et meget vellykket og hyggelig arrangement!

(Tekst: Even Arntzen)

LOM

Hamsunseminar i Lom: Den 4. oktober 1874 ble Knut Hamsun konfirmert i Lom stavkirke. Samme dag, 133 år seinere, inviterte Knut Hamsun-laget i Lom og Hamsun-senteret på Hamarøy til et svært spennende, og, skulle det vise seg, vellykket to dagers seminar om Hamsuns forhold til Gud og Lom. Med utgangspunkt i Hamsuns sterke tilknytning til Lom og stavkirken der, hva annet var da mer naturlig

*Nina Frang Høyum og Marianne Apold.
I bakgrunnen: Hamsunstugu i Lom.*

enn å legge åpningsforedraget til nettopp kirken? Under tittelen "Oppe i himmelen satt Gud – det religiøse i Knut Hamsuns liv og diktning", påviste Hamsun-biograf Ingar Sletten Kolloen at Hamsuns religiøsitet handler om så mye mye mer enn Gud i naturen. Bl.a. hevdet han at Knut Hamsun gjennom hele livet slet med et splittet Gudsbilde. Helt fra barndommen av foregikk det en eksistensiell kamp i han, mellom den gammeltestamentlige, vrede og urimelige Gud og den vennlige og kjærlige Jesusskikkelsen. Med en enkel setning oppsummerte Kolloen Hamsuns livsanskuelse på denne måten: "Gud er umulig i sin urimelighet, men tilværelsen er umulig å forestille seg uten troen på Gud." For Knut Hamsun var det å underordne seg svært vanskelig, men han gjorde det, mer og mer gjennom livet, hevdet Kolloen.

Fredag 5. oktober fortsatte seminaret på Fossberg hotell i Lom. Første foredragsholder ut var professor Henning Wærp ved Universitetet i Tromsø. Tema for foredraget var "Naturmystikk og 'naturfromheten' i Hamsuns Pan og Landstrykere". I foredraget viste Wærp bl.a. til hvordan vandrermotivet er gjennomgående. I Landstrykere får dette og reisemotivet stadig ny kontekst, mens hjemmet for en stor del er en fraværende størrelse. Også Edevarts stedstap, at han "litt i senn var blitt fra intet sted..", ble kommentert og satt inn i denne sammenhengen. Mens broren Joakim fant sin plass i Pollen ble det med lengselen for Edevart, til ospelunden og de fem ospene han oppsøkte på søndagen(!).

Ronald Nilsen Altinius

Det tredje og siste foredraget om Knut Hamsuns tro og livsanskuelse ble holdt av litteraturviter Ronald Nilsen Altinius fra Saltdal. Med utgangspunkt i vandrertilgien satte

Altinius fokus på orientalistisk eller buddhistisk påvirkning hos Hamsun. Etter det usedvanlig engasjerte og vel fremførte foredraget er det ingen tvil om at det hos undertegnede har åpnet seg et nytt og enda større rom for Hamsuns religiøsitet og livsanskuelse.

Også flere av de øvrige foredragene på denne andre seminardagen ga viktige impulser til forståelsen av Hamsuns tro og livsanskuelse. Gjennom sitt fokus på utflyttinga fra Gudbrandsdalen til Nord-Norge midt på 1800-tallet fikk historikeren Arnfinn Engen på en svært god måte fram stedets og stedstapets betydning i menneskets liv. Det samme kan sies om lokalhistorikeren Torstein Garmo, som i sitt bidrag satte mer eksplisitt fokus på betydningen av Hamsuns første leveår i Lom.

Stor takk til Knut Hamsun-laget i Lom og Hamsunsenteret for et meget godt seminar!

(Tekst: Rolf Steffensen)

Kolloen bidrar til jubileumsbok om Hamsun i Oppland: Ifølge Torunn Kjøk, Hamsunlagets leder i Lom, blir det nå satt sammen en bok med arbeidstittelen "Hamsun i Oppland" som helst skal være ferdig før jul 2008. Ved siden av Ingar Sletten Kolloen kommer Jul Haganes (Hamsun i Aurdal), Helge Dahl (Hamsun som vegarbeider i Toten), Arnfinn Engen (Utvandringen fra Ottaldalen til Nordland), og Torstein K. Garmo (Hamsuns oppvekst i Lom de første tre år) til å bidra til boken.

Den skal publiseres på "norsk og engelsk, i hvert fall," sier Kjøk.

Planer om publikumsbygg i Lom: Senterpartiet i Lom vil i år foreslå å løyve en million kroner til et lite publikumsbygg med bibliotek, utstilling/salg og sanitærsanlegg, bygd inn i bakken ved Hamsunstugu. Arkitekt Torbjørn Fjell jobber med skissene. Leder av Hamsunlaget i Lom, Torunn Kjøk, anslår at senteret vil koste rundt tre til fire millioner. *(Gudbrandsd. Dagingen, 19.09.07)*

GRIMSTAD

Hamsun- og Ibsendager i Grimstad 9. – 12. august 2007:

HAMSUN
+
IBSEN
+
GRIMSTAD
=
SANT

Det er bare i Grimstad, Dikternes by, at de to store forenes i et program som gir publikum unike opplevelser. Årets "Hamsun- og Ibsen-dager" ble avvirket fra 9.- 12. august, - med høydepunkter som sitter spikret i hukommelsen hos dem som var til stede.

Det begynte med "Markens grøde", spilt på låven på Storegra gård litt vest for Grimstad (Nørholm er nabo-gården), hvor Juni Dahr og Gard B. Eidsvold i Yngve Sundvors regi

fremførte sin versjon så både høy og støv føk rundt i "teaterlokalet". For anledningen var låven tømt og benker bygget langs veggene. To forestillinger ble øyeblikkelig utsolgt, og en ekstraforestilling ble satt opp: utsolgt!

Under vignetten "En dikter i Dikternes by" holdt Dag Solstad et både underfundig og spennende foredrag om sitt forhold til Hamsuns diktning. Det var tydelig at han kjente hvert enkelt verk meget godt, og rangeringen av hans "Nr. 1" og "Nr. 2" osv hadde forandret seg betydelig fra lesningen i gymnastiden og en ny gjennomgang i moden alder.

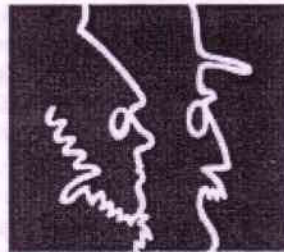
Årets Ibsen- og Hamsun-pris gikk til Ghita Nørby for hennes fremragende tolkninger av de to dikterne. Det er Agder Energi og Sparebanken Sør som spanderer prisen på 50 000 kroner.

Men Ghita kom ikke bare for å motta en pris. Hennes program "Marie Hamsun. Fengsel og frihet" med tekster fra Maries erindringsbøker ble et møte med en kunstner som viste en innlevelse i tekstene der publikum kunne både se og føle at Ghita VAR Marie. Ikke et øye var tørt! Ved flygelet satt hennes mann, Sverre Skipper, som bandt tekstene sammen med en sonate av Carl Nielsen.

Et eksotisk innslag i årets program var en film fra Georgia som er laget av lederen i "Knut Hamsun-Selskapet i Kaukasus" (!). Olga Zhgenti var på besøk og viste filmen "Knut

Hamsuns kaukasiske mysterier" for et publikum som fikk innblikk i hennes påstand om at ALT han skrev etter besøket i Kaukasus ble influert av denne reisen og opplevelsene der nede.

At Kåre Willoch kjenner sine klassikere fikk han overbevisende lagt frem for publikum da han holdt foredrag med tittelen: "Kan Hamsun og Ibsen kaste lys over dagens debatt - omkring klimapolitikken". Det var nok mange som gikk hjem med en ny innsikt i dikternes evner til å sette ord på den tids synspunkter, relatert til vår tids debatt-temaer.

GRIMSTAD

dikternes by

En av "dei faste postane" er selvsagt opplesningen av Terje Vigen på Kvaløya øst for Grimstad. I fjor var det Sven Nordin (Kjell Bjarne) som leste, og hva var da mer naturlig enn å spørre Per Chr. Ellefsen (Elling) om å lese i 2007. Også Odd Børretzen og Lars Martin Myhre hadde tatt båten til Kvaløya, de holdt konsert "på plenen" før opplesningen og samlet et begeistret publikum.

Det ble Henning Carlsen som avsluttet programmet med en levende og humorfylt beskrivelse av innspillingen av "Sult". Jon Selås, VGs eminente filmkritiker, stilte spørsmål som Henning Carlsen turnerte på sin sedvanlig underfundige måte.

Neste års program er i støpeskjeen, - og det blir nok mer Ibsen i 2008. Tidspunktet kan noteres med en gang: torsdag 7. til søndag 10. august.

(Tekst: Ola Veigaard)

Hamsun-byste i Grimstad?

Et lengre leserinnlegg i "Grimstad Adressetidende" torsdag 23. august vakte stor oppmerksomhet i byen. På vegne av familien Dyvik skrev Kaare Dyvik at tiden kanskje nå er moden for å reise en byste av Knut Hamsun i Grimstad.

Familien Dyvik ble hardt rammet under siste verdenskrig, og det vakte derfor stor oppmerksomhet og forbitrelse da det for 15 år siden ble foreslått å reise en Hamsun-byste på plassen foran Sparebanken Sør, der Dyviks hus hadde stått. I leserbrevet heter det videre: "Det vil kan hende vekke undring at et slikt forslag fremsettes av familien Dyvik. I rent lokal sammenheng legges til grunn familiens ønske om å yde sitt bidrag til å løse opp den gjenstridige knute som helt siden krigen har ligget forankret i manges bevissthet og som har medført en viss ubalanse i byens indre liv. Men dypest sett har forslaget sitt utspring i budskapet som

major Arne Laudal og hans betrodde menn, som inkluderte Torleif Tellefsen og Olav Dyvik fra Grimstad, overbragde om kvelden den 8. mai 1944, like før de dødsdømte seks menn ble bragd til retterstedet i Trandum-skogen. I deres felles siste hilsen oppfordret de sine landsmenn til å gjenoppbygge Norge i forsoningens og fredens ånd og ikke legge bitterhet og hat til grunn".

Både byens ordfører og lederen for Hamsun-selskapet i Grimstad uttrykte stor beundring for familien Dyviks utspill. Ordføreren uttaler: "Måten familien går frem på, berømmer jeg. Det gir et fint signal til Grimstads innbyggere om at vi skal samle oss om den geniale forfatteren. Med sin raushet er familien Dyvik et eksempel til etterfølgelse for andre. De utviser en storhet med å komme med et slikt forslag".

Også Leif Hamsun uttrykker stor glede over familiens forslag. "Det er virkelig storsinnet av familien å gå til dette skrittet. Vi setter stor pris på det initiativ de har tatt. Virkelig storsinnet og sjenerøst", sier Leif Hamsun, og fortsetter: "- Nå tror jeg det roer seg i Grimstad. Det har vært en belastning for både Dyvik-familien og Hamsun-familien".

I et senere leserinnlegg tirsdag 4. september følger Kaare Dyvik opp sitt forslag. Han skriver: "(...)også distriktets sjømenn som med livet som innsats gjorde tjeneste om bord i den norske handelsflåten under krigen samt i den norske marine i alliert tjeneste må få et monument

som er egnet til å hedre dem for deres innsats og offer i kampen for gjenvinning av vår frihet. Et krigsmminnesmerke tilegnet frihetskjemperne på sjøfronten vil representere et vesentlig bidrag til å skape den balanse som bør etterstrebes i Dikternes by og sjøfartsbyen Grimstad”.

Forslaget om en Hamsun-byste vil bli diskutert i den lokale komiteen som forbereder 150-årsjubileet for dikteren i Grimstad. Det er også igangsatt et lokalt arbeid for å få på plass et minnesmerke over sjøfolkene fra Grimstad som seilte ute under 2. verdenskrig.

(Tekst: Ola Veigaard)

Store gaver: Kirsten Hedvig Rasmussen har gitt Hamsun-museet i Grimstad en gave som innebærer at de kan få brev, bøker, visittkort og andre gjenstander fra hennes samling til en verdi av 100.000 kroner. I mars hadde Rasmussen gitt en tilsvarende gave til Hamsunsenteret på Hamarøy. *(Grimst. Adressetidende, 16.8.07)*

Alt under ett tak med nytt navn: Stiftelsen Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum skal skifte navn til ”Grimstad Bys museer”. Betegnelsen er mer korrekt, fordi flere museer er innbefattet, ved siden av Ibsenmuseet også et Hamsunmuseum, Norsk hagebruksmuseum og sjøfartsmuseum. *(Grimstad Adressetidende, 20.09.07)* Museumsstyrets beslutning møtte motstand hos mange engasjerte Ibseninteresserte som mener at et inn-

arbeidet navn som Ibsenhuset ikke burde skiftes ut. Ansvaret for gjennomføring av Grimstads satsing på Dikternes by skal ligge på museenes daglige leder, men kommunens ledelse skal ha det overordnede ansvaret.

HAMARØY

Hamsunsenteret kan bli utvidet:

Det er ventet at prisstigningen og det opphetede byggemarkedet vil medføre høyere kostnader enn budsjettet. Statens tilskudd på 31 millioner kroner vil ikke bli justert. Ordfører Rolf Steffensen mener uansett at det er nødvendig med en utvidelse av kontorlokalene. Det må allerede nå legges til rette for et byggetrinn to. Også Fylkesråd Geir Ketil Hansen mener at en utvidelse av kontorlokalene må diskuteres. *(Avisa Nordland, 30.08.07)*

Eiendomsavdelingen ved Nordland fylkeskommune har imidlertid bedt Hamarøy kommune om å ta hele regningen og bevilge fem millioner kroner til utvidelsen *(Avisa Nordland, 29.09.07)*, mens Geir Ketil

*Ny ordfører i Hamsun-kommunen
Hamarøy: Rolf Steffensen*

Hansen har bedt kultur- og kirke-
minister Trond Giske å bevilge mer
enn de 31 millioner departementet
har gått inn med (*Avisa Nordland*,
08.10.07).

**Fergesamband mellom Lofoten og
Hamsunsenter foreslått nedlagt:**
Åpningen av Lofotens fastlandsfor-
bindelse i desember er årsaken til at
fergesambandet Skutvik-Svolvær er
for slått nedlagt fra 1. januar. For-
slaget til statsbudsjettet utfordrer tro-
verdigheten til sentrale myndigheter,
mener Hamarøys ordfører Rolf Stef-
fensen. Man kan ikke gi klarsignal til
realiseringen av Hamsunsenteret og
"samtidig foreslå å ødelegge infra-
struktur som kan bidra til å bygge
opp om senteret," sier han. Ferge-
reisen mellom Skutvik og Svolvær er
kåret til en av Norges flotteste reise-
opplevelser. (*Avisa Nordl.*, 06.10.07)

BØKER

**Ny utgave av Hamsuns samlede
verker:** Gyldendal forlag gir nå ut
Hamsuns samlede verker. Samlingen
skal foreligge komplett i 2009 og er
ikke basert på førsteutgavene. Den er
språklig modernisert og inneholder
også tidligere upubliserte tekster,
inkludert f. eks. den beryktede
nekrologen over Hitler. Endringene i
språket er basert på 1934-utgaven av
Hamsuns samlede verker som Ham-
sun hadde lagt hånd på selv. Utgaven
omfatter 27 bind, og omslagene er
illustrert av Mari Slaatelid. 9 bind
foreligger allerede, 9 kommer i
2008, resten i jubileumsåret 2009.

FILM

**Hamsuns *Sult*-skikkelse i Holly-
wood:** Den amerikanske filmen
"Hunger" fikk Europapremiere
under filmfestivalen i Nordkapp i
september 2007. Filmskaper Maria
Giese har produsert den som
lavbudsjettfilm, med Joseph Gulp i
hovedrollen. Handlingen er lagt fra
Kristiania til nåtidens Los Angeles.
Giese håper å få vist filmen fram
under filmfestivalen i Tromsø i
vinter. (*Gudbrandsdølen Dagingen*,
18.09.07)

TEATER

**Jon Fosses dramatisering av
Hamsuns *Sult*** skal ha dansk
premiere vinteren neste år og innvie
den nye teaterscenen ved Det Konge-
lige Teater. (*Dagsavisen*, 3.10.07)

Dobbel ære for *Markens Grode*: En
glad Sven Nordin tok imot Hedda-
prisen for beste mannlige hovedrolle
for sin innsats som Isak i Nasjonal-
teatrets oppsetning av *Markens Gro-
de*. Stykket ble også kåret til årets
teaterprosjekt. I juryens begrunnelse
ble oppsetningen berømmet for å
bryte med den velkjente psyko-
logiske realismen, og for å ta i bruk
totaliteten i teatrets virkemidler.
(*Aftenposten Morgen*, 01.10.07)

DEBATT

**Even Arntzen mot Ebba Haslunds
uttalelser om Hamsun og Undset:** I
"Bokprogrammet" på NRK 1 den
11. september hevdet Ebba Haslund,
at "Hamsun ikke når Undset til ank-

To nobelprisvinnere: Hamsun og Undset

lene." Det var Even Arntzen ikke enig i. Han møtte henne til radioduell på P2 og svarte også skriftlig i *Dagbladet* (19.09.07). Arntzen fremhever at Hamsun hadde sitt eget innovative litterære program som gjorde ham til (med-) oppfinneren av modernismen. "Stream-of-consciousness"-metoden dukker først opp i Hamsuns bøker *Sult* og *Mysterier*, og ikke i James Joyces verker. Slike innovative trekk har ikke Undset. Men Arntzen mener også at det ikke finns "noen kosmisk og objektiv konklusjon på hvem som er "størst" av Hamsun og Undset. (...) Dertil er de for ulike, og ulikt gode."

I et leserbrev til *Dagbladet* mener Leif Hansten fra Harstad at det er den sosiale og økonomiske utgangsposisjonen som skiller de to Nobelprisvinnerne Hamsun og Undset mest. "Mens Undset fra barnsben kunne surfe på intellektuelle rammevilkår, måtte den begavede unge Hamsun tidlig kjempe fram sin egen livsskjebne, autodidakt livet ut. Sånn sett er det et mirakel av en helt annen dimensjon at Hamsun nådde dit han gjorde, sammenlignet med

Undset som fikk servert på sølvfat. Hamsun gir oss ikke bedre, men andre innsikter enn Undset. Det er derfor mer fruktbart å se de to som komplementære størrelser som utfyller hverandre." (19.09.07)

HAMSUNSTIFTELSEN

I Norge finnes det i dag en mengde aktører som jobber med Hamsun. Det er ikke rart at mange er forvirret over hvem som gjør hva - navnene er jo så like! Hamsun-Selskapet, Hamsun-laget, Hamsunsenteret, Hamsun-stiftelsen...

Hamsun-Nytt har spurt Marianne Apold, daglig leder i Hamsunstiftelsen:

- Hva er egentlig Hamsunstiftelsen?

Marianne Apold

Hamsunstiftelsen er en frittstående stiftelse som ble opprettet av Hamarøy Kommune i 2003. Stiftelsen har et eget styre med syv medlemmer.

- Og hva er din jobb?

Jeg jobber for stiftelsen som daglig leder med kontor på Skogheim, gården Knut og Marie bodde på fra 1911 til 1917. Et inspirerende arbeidssted!

Stiftelsens kontor ligger på Skogheim

- Hva er stiftelsens oppgave?

Stiftelsens har som hovedoppgave å produsere Hamsundager på Hamarøy. I tillegg produserer vi Hamsundager i utlandet- nå sist i Milano.

Hamsundagene på Hamarøy har vært arrangert annet hvert år siden 1982.

- Hvilke planer har dere fremover?

Fra og med 2008 går vi inn i en ny og spennende tid hvor det vil bli arrangert Hamsundager hvert år.

Arbeidet med neste års festival som skal foregå fra 4. til 10. august 2008, er allerede godt i gang. Programmet vil foreligge på vårparten. Vi er også godt i gang med arbeidet rundt jubileumsåret 2009. Hamsun-Stiftelsen sammen med ordfører i Hamarøy er valgt til å være lokal komité for jubileumsprogrammet, koordinert av Nasjonalbiblioteket. Det vil bli arrangert Hamsundager,

og være jubileumsmarkeringer på Hamarøy i anledning åpningen av det internasjonale Hamsunsenteret den 4. august 2009. Arbeid med internasjonale dager i St. Petersburg i 2009 (mest sannsynlig i november) er også satt i gang. Dette vil være et samarbeidsprosjekt mellom Hamsunstiftelsen og Nordland Fylkeskommune.

- Er det en utfordrende jobb?

Det er store og spennende oppgaver som ligger foran oss. Heldigvis har vi gode støttespillere og samarbeidspartnere for dette arbeidet i den store "Hamsun-familien", med Hamsun-Selskapet som en av de viktigste. Nettverket av Hamsun-aktører og entusiaster er uvurderlig i vårt arbeid - og vi håper at det gode samarbeidet vil fortsette i mange, mange år framover!

- Har du noe favorittsitat av Hamsun?

"Jeg har mange. Som et apropos til at det blir mye arbeid og liten tid til søvn i tiden framover, må det ved denne anledningen nok bli følgende:

"...Disse folk som sover i senger og utnytter nattens timer til ren og skjær pleie for sin rottenhet, var de til å utstå?... (Jeg har selv ligget i europæiske senger med tæpper i over en menneskealder og det er en Guds lykke at jeg har holdt det ut! Men jeg har vært en kjempekar)"

(I Æventyrland)

HAMSUN-SELSKAPET HAMARØY

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988. Selskapets formål er å utbre informasjon om og skape interesse for Hamsuns forfatterskap. Medlemmer får tilsendt Hamsun-Nytt ca. fire ganger om året. Medlemskontingent per år: Enkeltmedlemmer kr. 300,-, familie/par kr. 350,-, institusjoner kr. 500,-. Hjemmesider: www.hamsun-selskapet.no

Henvendelser i henhold til medlemskap, kontingentbetaling, adresseendring og bestillinger: Hamsun-Selskapet v/Toril Halmøy, Postboks 31, 8298 Hamarøy, tlf. 950 36590, E-post: polden@hamsun-selskapet.no

Lokalavdeling i Grimstad: Ola Veigaard (leder), Bioddgt. 6, 4878 Grimstad, tlf. 91184007, ola@veigaard.no;

Lokalavdeling i Oslo: Christian Schlüter, Falsensgate 16 A, 0556 Oslo, chhaako@online.no

Henvendelser til Hamsun-Nytts redaksjon: Elke Kriehn v/Knut Hamsun vgs Kompetansesenter, Boks 83, 8298 Hamarøy. Tlf. 75772350 E-post: ek@nfk.no

Hamsun-Selskapets Styre:

Even Arntzen (leder), Tromsø
Rolf Steffensen (nestleder), Hamarøy
Marianne Apold, Hamarøy
Ola Veigaard, Grimstad
Nils Magne Knutsen, Tromsø
Wenche Rokkan Iversen, Svolvær
Christian Schlüter, Oslo

Varamedlemmer:

Elin Eidsvik, Hamarøy
Nina Frang Høyum, Oslo
Randi Eilersten, Narvik
Erik Gjestvang, Skien

Valgkomité:

Toril Halmøy (leder), Hamarøy
K. Hedvig Rasmussen, Karlsruhe
Torunn Kjøk, Lom

Hamsun-links:

www.hamsun.at
www.hamsun-selskapet.no
www.hamsunlaget.no
www.hamsunsenteret.no

www.knuthamsun.no
www.hamsuns-rike.no
www.gyldendal.no
www.hamsun.no
www.nb.no/hamsun

Hamsun-Nytt er utgitt med støtte fra Nordland Fylkeskommune.

B-POST

Hamsun omsider komplett

Til Knut Hamsuns 150-års fødselsdag, 4. august 2009, kommer hans samlede verker i ny og sterkt utvidet utgave på 27 bind. De første 9 lanseres høsten 2007.

For første gang er det snakk om en virkelig samlet utgave. Her har mengder av stoff som ikke tidligere har vært å finne i bokform, blitt inkludert: sakprosa, ungdomsverker, dikt og foredrag. Totalt blir verket om lag 30 % større enn tidligere utgaver.

- Ny utgave i 27 praktbind
- Masse nytt stoff: sakprosa, ungdomsverker, dikt og foredrag
- Totalt om lag 30 % større enn tidligere utgaver
- Redigert av Hamsunekspert Lars Frode Larsen
- Hele verket språkrevdert av Tor Guttu
- Omslagsillustrasjoner ved Mari Slaattelid
- Design ved Aud Gløppen

**SAMLEDE
VERKER**

Introduksjonspris
Kjøp de ni første bindene i 2007 for kr 1.592
Bestillingstelefon 815 22 855
Eller per epost: dirktesalg@gyldendal.no

GYLDENDAL
NORSK FORLAG